

Economia

Digitalització

L'Executiu amplia el superordinador MareNostrum amb 90 milions extres

La nova estratègia d'intel·ligència artificial està dotada amb 1.500 milions

creació de l'Agència Espanyola de Supervisió de la Intel·ligència Artificial (Aesia), una espècie de supervisor com el que ja hi ha en l'àmbit fiscal amb l'Airef.

Un altre objectiu de l'estratègia d'IA és que el supercomputador MareNostrum 5 es pugui convertir en un pol d'atracció de projectes internacionals tant públics com privats que podran tro-

El supercomputador es podrà convertir en un pol d'atracció de projectes internacionals

Escrivá avança un decret perquè els centres de dades es construeixin amb criteris sostenibles

bar a Espanya l'incentiu d'un país amb capacitat d'arxivament de dades, i també amb unes excel·lents infraestructures de telecomunicació i una energia barata gràcies al potent desenvolupament de les energies netes.

El Govern central vol així apostar perquè Espanya escaï a centre estratègic per a l'arxivament de dades, que aprofiti les excel·lents infraestructures de fibra d'alta velocitat del país i una oferta d'electricitat a preus assequibles que aporta el desenvolupament de les energies renovables. En aquesta línia, el ministre Escrivá va avançar ahir que el seu ministeri treballa amb el de Transició Ecològica en la redacció d'un reial decret que reguli el desenvolupament de les infraestructures de dades partint de criteris de sostenibilitat. L'objectiu, va afegir, és que "els centres de dades que es crearan els pròxims anys es facin sota criteris sostenibles, perquè el consum d'aigua i energia serà intensiu".

El nou marc regulatori pretén millorar la planificació dels centres de dades, simplificar els tràmits administratius i ordenar territorialment la implantació de futures infraestructures. "Aquestes mesures posicionaran Espanya com un referent en la posada en marxa de pràctiques d'IA que respectin el medi ambient i promoguin l'ús eficient dels recursos", va apuntar el Ministeri per a la Transformació Digital.

El supercomputador MareNostrum 5 al Barcelona Supercomputing Center

PILAR BLÁZQUEZ
Madrid

El supercomputador MareNostrum 5, situat al Barcelona Supercomputing Center-Centre Nacional de Supercomputació (BSC-CNS), disposarà d'un 50% més de capacitat. L'objectiu és que passi de 312 Pflops (mesura amb què s'estableix la capacitat d'aquesta mena de màquines) actuals a 450 Pflops el 2025. Per això el Govern espanyol va aprovar ahir al Consell de Ministres destinar un pressupost extraordinari de 90 milions al projecte.

La iniciativa s'emmarca dins de la nova estratègia d'intel·ligència artificial que va aprovar també ahir l'Executiu i que pretén "consolidar i expandir l'ús de la IA en el conjunt de l'economia i en l'administració pública". El seu desplegament es durà a terme el 2024 i el 2025 i tindrà un pressupost de 1.500 milions. En el Pla de Recuperació ja s'han mobilitzat 600 milions addicionals en aquesta mateixa matèria.

L'estratègia d'IA està composta per tres eixos i vuit palanques d'actuació. El primer eix està enfocad a reforçar els elements clau

per al desenvolupament de la IA, com ara l'impuls de la inversió en supercomputació. És aquí on entra en joc el supercomputador situat a Catalunya, que ja és el més gran d'Europa i un dels pocs amb codi obert. Es a dir, que permet acurar les seves fonts de dades amb transparència. Però per poder desplegar aquesta ampliació l'Executiu necessita el vistiplau de la Comissió Europea, que haurà de modificar el calendari original respecte al desplegament d'aquesta mena d'infraes-

tructures, segons el qual el creixement de MareNostrum 5 estava previst per al 2029. "Atesa l'evolució dels esdeveniments dels últims anys i l'increment de la demanda que s'espera a curt termini, esperem que la Unió Europea accepti la modificació de dates que proposem", va explicar el Ministeri per a la Transformació Digital i la Funció Pública.

El segon eix demana facilitar l'aplicació de la IA en el sector públic i privat. D'aquesta mane-

ra, l'Administració General de l'Estat desenvoluparà el projecte GobTech Lab, que canalitzarà els casos d'ús d'aquesta tecnologia per mitjà d'un laboratori d'innovació per posar en marxa projectes pilot i solucions innovadores per a les entitats del sector públic estatal. Aquestes solucions es podrien traslladar després a l'àmbit privat.

La tercera palanca engloba el foment d'una "IA transparent, ètica i humanística". Per això el Govern espanyol va avançar la

Nous models de llenguatge en català o eusquera

■ Un altre element de la nova estratègia d'intel·ligència artificial és la creació i expansió d'una família de models de llenguatge en castellà, català, eusquera i gallec que es dirà *Alia*. El Ministeri per a la Transformació Digital va avançar ahir que els primers resultats d'aquest projecte estaran disponibles a final d'estiu. Els models de llenguatge tindran més d'un 20%

d'entrenament en castellà, català, eusquera i gallec, davant menys del 5% dels actuals, fet que permetrà reduir els biaixos i millorar les aplicacions pràctiques que desenvolupin les empreses i administracions públiques. Així mateix, el ministre Escrivá va avançar en la seva intervenció que un organisme públic, l'Agència Espanyola de Supervisió de la Intel·ligència

Artificial (Aesia) "vetllarà per la transparència per garantir l'ús ètic de la IA". Entre les mesures en estudi hi ha la possibilitat de garantir els drets d'autor. El ministre va destacar ahir en roda de premsa que el Govern central manté una "aposta clara per impulsar la intel·ligència artificial, però sempre amb una perspectiva humanista".

LA VANGUARDIA

PRESIDENT-EDITOR

JAVIER GODÓ,
COMTE DE GODÓ

DIRECTOR

Jordi Juan

DIRECTORS ADJUNTS

Lola García
Miquel Molina
Enric Sierra

ADJUNTS AL DIRECTOR

Enric Juliana
Álex Rodríguez
Manel Pérez

SUBDIRECTORS

Isabel Garcia Pagan
Lluís Uría
Joel Albarrán
Lucía GonzálezFUTURS
IMPERFECTES

Màrius Carol

L'home
del clip

Desigualtat econòmica a Espanya

El Banc d'Espanya i la Fundació Alternativas han coincidit a publicar dos informes sobre la gravetat del problema de la desigualtat econòmica a Espanya. El primer estudi detecta una lleu millora de la situació respecte a anys anteriors, però no amaga la gravetat del problema. El segon reflecteix que la desigualtat més important té lloc a les grans ciutats, com Madrid i Barcelona, i a tot el litoral mediterrani, on s'acumula la immigració nouvinguda.

La desigualtat econòmica creix arreu del món i és un factor de preocupació global creixent. Espanya, tot i ser la quarta economia de la Unió Europea i la que més creix, és en canvi el cinquè país europeu amb més taxa de desigualtat en termes de renda disponible darrere de Bulgària, Letònia, Lituània i Romania. Aquest rànquing d'Eurostat es manté any rere any.

L'Enquesta Financera de les Famílies que elabora el Banc d'Espanya, corresponent al 2022, constata que aquell any va remuntar la riquesa neta i que la desigualtat econòmica entre llars a Espanya es va reduir entre el 2020 (l'any d'inici de la pandèmia) i el 2022. Aquell últim any l'1% de les llars amb més renda disposaven del 19,4% de la riquesa de l'economia, pel 22,9% del 2020, una reducció que es va traspasar a la resta de les famílies. Tot i així, el 10% més ric acumulava l'any 2022 el 52,7% de la riquesa neta total, malgrat ser també una mica menys que el 2020 (54,3%). Aquesta redistribució de la riquesa pot haver contribuït en part a la reducció del pes del deute de les llars més vulnerables sobre la seva renda en set punts.

Totes aquestes dades revelen una millora relativament significativa, però no canvien de manera substancial la gravetat del problema de la desigualtat. En realitat, la majoria de ciutadans (vuit de cada deu) considera que hi ha desigualtats socials i el 47% creu que són notables, segons assenyala la Fundació Alternativas.

El Banc d'Espanya indica que la riquesa neta mitjana de les famílies va registrar un increment entre el 2020 i el 2022 del 3,7%, fins als 142.700 euros, però observa caigudes a les llars amb menys renda, els més joves (-8%) i aquells amb el cap de família autònom o sense estudis universitaris. També té una relació significativa amb la desigualtat, destaca la Fundació Alternativas, el percentatge de població immigrant, que es concentra a les grans ciutats, i que tendeix a ocupar llocs de treball amb qualificacions per sota de la mitjana i per tant eleva les xifres de la població més pobre.

Especialment greu és la nova caiguda de la riquesa neta mitjana en el col·lectiu de treballadors autònoms, un fenomen que es va iniciar el 2005 i que ha provocat que s'hagi reduït un 50%.

Això posa de manifest l'enorme dificultat existent a Espanya per emprendre i portar un negoci que fins ara era, precisament, una de les alternatives més eficaces per a la creació de riquesa i ocupació.

La desigualtat forma part de l'estructura econòmica d'Espanya. Però això no significa que s'hagi d'acceptar perquè, entre d'altres coses, és un factor d'inestabilitat social. Una investigació recent finançada

per la Fundació La Caixa ha dictaminat que la desigualtat econòmica a Espanya abans d'impostos se situa en la mitjana de la UE, però la desigualtat de la renda final després de l'actuació del sector públic tendeix a ser, com hem dit, de les més elevades. D'això s'infereix, d'entrada, la necessitat d'avançar en la correcció de la desigualtat a través del sistema fiscal, que està pendent d'una reforma en profunditat.

Però, a més, cal impulsar els mecanismes de generació de riquesa a través de la igualtat d'oportunitats, donar més suport a la iniciativa privada, millorar els nivells salarials sobre la base de més productivitat i potenciar un salt quantitatiu i qualitatiu cap a un model econòmic de més valor afegit que contribueixi a elevar la riquesa del conjunt dels espanyols i no només d'uns quants.●

Durant la pandèmia la riquesa de les llars va créixer, però el 10% amb més renda reté el 52%

El supercomputador progressa

Nou impuls per al supercomputador MareNostrum 5, amb seu a Barcelona: el Consell de Ministres va aprovar ahir destinar 90 milions d'euros més, cofinançats per la Unió Europea, a aquesta infraestructura científica, dedicada a la generació de coneixement i amb aplicacions en molt diversos sectors.

La nova dotació pressupostària, que permetrà ampliar en un 50% la capacitat del MareNostrum 5, afavoreix la supercomputació, i també la nostra ciutat i el conjunt d'Europa. La iniciativa s'emmarca en la denominada Estratègia d'Intel·ligència Artificial 2024, que valora la supercomputació com un suport essencial per al desenvolupament de la IA. De fet, aquest desenvolupament ha de permetre incrementar les capacitats de processament de dades, cosa que aportarà avantatges tant al sector industrial com al científic, entre d'altres, posant èmfasi, segons els seus impulsors, en tres aspectes: el ja apuntat reforç per al desenvolupament de la IA, l'aplicació de la IA tant en el sector públic com en el privat, i el foment d'una IA ètica, transparent i humanística.

Gestionat pel Barcelona Supercomputing Center -Centre Nacional de Supercomputació-, el MareNostrum 5 ja funciona com un imant de projectes internacionals, i té un enorme potencial de servei. El ventall d'operacions a

què serveix és molt ampli, incloent-hi des de treballs relatius a la crisi climàtica, la recerca oncològica, l'astrofísica, la biomedicina o la producció d'energia fins a d'altres de relacions amb la investigació associada a la producció de vacunes.

Considerat el principal supercomputador d'Espanya i com un dels tres europeus més importants, el MareNostrum 5 és un instrument indispensable per a nombrosos avenços científics o productius, alhora que decisiu per situar Espanya entre els països implicats en les investigacions sobre IA. La seva enorme capacitat i elevadíssima velocitat de funcionament semblen situar-lo en ocasions més enllà de la comprensió humana: en un segon pot efectuar milions i milions d'operacions. No hi ha gaires claus de semblants proporcions per obrir portes al coneixement.

La mesura anunciada ahir pel Consell de Ministres constitueix una notícia excel·lent. Perquè, d'una banda, consolida i projecta cap al futur una instal·lació capdavantera establerta a Barcelona, i, de l'altra, perquè contribueix de manera molt rellevant a l'ofensiva d'Europa per defensar la seva autonomia digital enfront dels Estats Units o Àsia.

En temps de canvis veloços, disposar d'un equipament com el MareNostrum 5, amb nous sistemes altament especialitzats, és tan convenient com satisfactori.●

El Consell de Ministres anuncia 90 milions més per al MareNostrum 5

Salvador Illa porta un parell de clips a les butxaques de la jaqueta, amb els quals juga en els moments de tensió per relaxar-se. La política catalana ha estat sotmesa els últims temps a tant d'estrès que és possible que hagi necessitat tot un pressupost suplementari en clips per arribar al final de les jornades sense alterar-se. Però els clips també són una metàfora de com entén la política, i en el fons, la vida, el candidat socialista que ha guanyat les eleccions autonòmiques de diumenge. El seu lema de campanya no era patriòtic sinó pragmàtic: unir i servir. Més o menys allò per a què utilitzem els clips.

Illa ha repetit fins a la sacietat que cal posar l'accent en el que ens uneix per tancar cicatrius del passat i fer un pas endavant perquè Catalunya torni a ser la locomotora que va ser. El país ha de ser més clip de racionalitat que mai, més sostenidor d'emocions que sempre.

Entre la sortida discreta, digna i respectuosa de la política catalana de Pere Aragonès, reconeixent la responsabilitat en la derrota d'ERC, i el discurs acrític, atrevit i prepotent de Carles Puigdemont hi ha dues maneres d'assumir un fracàs. La derrota ha estat personal, però també col·lectiva de l'independentisme,

Els clips antiestrès amb què juga Illa són la metàfora de com entén la política

resultat d'un relat i una actuació que no conduïa enlloc més que a la irrellevància i que ha provocat el cansament i la desil·lusió a les files sobiranistes.

Entre aquests dos pols polítics, el discurs del guanyador de les eleccions ha estat inclusiu, moderat i d'esperança. Un discurs que ens remunta al catalanisme més transversal dels millors anys de la democràcia. La fotografia periodística de Salvador Illa i Miquel Roca passejant junts ha estat un dels reclams més certats de la campanya.

No ho tindrà fàcil per sumar suports per ser president, però ja va demostrar la seva mà esquerra el juliol del 2019, quan va aconseguir un acord entre socialistes i convergents per governar la Diputació de Barcelona. El PSC ocupa la centralitat catalana i la millor notícia seria que tot Catalunya se situés en aquest savi punt cardinal de la brúixola política. Encara que Illa necessitarà el clip de sis metres que figura al Guinness, i que s'exposa a Florida, a fi d'unir tant desencisat.●

L'amnistia ja és a tocar

Jordi Juan
Director

La llei d'Amnistia com a tal s'aprovarà a finals d'aquest mes al Congrés, però la norma ja s'ha consolidat com una realitat tangible amb els resultats de les eleccions de Catalunya de diumenge passat. Les urnes han ratificat l'esperit de la llei amb el triomf del PSC i amb la pèrdua de la majoria independentista. Un dels grans arguments dels detractors de l'amnistia, més enllà de la injustícia que ells entenen que suposava l'oblit penal, era la reanimació de l'independentisme. Una victòria de Carles Puigdemont, que ha mantingut viu el discurs del procés, hauria suposat una descredició en tota regla del discurs de Pedro Sánchez centrat en la pacificació de Catalunya.

Els míssils dialèctics que estaven preparats per a aquesta eventualitat no s'han pogut fer servir. És significatiu aquests dies llegir o escoltar articulistes molt crítics amb el sanchisme que no han tingut problemes a reconèixer-li el mèrit d'haver parat l'onada independentista. Qui encara no sembla que se n'hagi assabentat o, més ben dit, s'estima més no assabentar-se'n per la proximitat amb les eleccions europees és el Partit

Popular. Alberto Núñez Feijóo no vol deixar anar la presa del seu discurs tan repetit que l'estratègia de Sánchez revifa l'independentisme. Per això ahir va tornar a insistir que el líder socialista acabarà donant "la clau" de la governabilitat de Catalunya i Espanya a Puigdemont, i que aquest acabarà sent president amb els vots del PSC. M'atreviria a escriure que aquesta possibilitat només la preveuen avui el mateix Puigdemont i Feijóo.

No sé, si com va dir ahir privadament un ministre, "l'amnistia ha estat un pas de gegant i suposarà la pacificació més gran que hi ha hagut mai a Catalunya". El que sí que queda clar és que aquesta polèmica ja va passar molt desapercebuda en la campanya electoral catalana i ahir el PP mateix va optar per no recórrer-la, de moment, davant el Tribunal Constitucional. El PP, això sí, manté la seva concentració de protesta del pròxim 26 de maig. Veurem quan passi l'última cita electoral d'aquest llarg període, les europees del 9-J, si la tramitació de l'amnistia té cap protagonisme polític.

ELS SEMÀFORS

Ginestà

Duet musical

Ginestà va ser un dels triomfadors de la quarta edició dels premis RAC105 que es van lliurar ahir al teatre Victòria. El duet va guanyar el millor àlbum (*Vida meva*) i vídeo (*Em bategues*). / P. 32

Oriol Aguilà

Director artístic de Peralada

El Festival de Peralada va en "modo andante", segons va dir Oriol Aguilà, pel que fa a la construcció del seu nou auditori, cosa que no impedeix que hagi presentat una altra edició de gran volada. / P. 35

Mateo Valero

Director del BSC-CNS

El Govern central invertirà 90 milions d'euros en ampliar el superordinador MareNostrum 5, del Barcelona Supercomputing Center (BSC-CNS). La institució està dirigida per Mateo Valero. / P. 41

Björn Höcke

Líder ultradretà alemany

El líder del partit ultra Alternativa per a Alemanya (AfD) al land de Turingia va ser condemnat ahir per la justícia alemanya a una multa de 13.000 euros per haver fet servir un lema nazi en un discurs. / P. 5

LA IMATGE

PASCAL POCHARD-CASABIANCA / AFP

Un estrany invasor. Una gavina crida en ple vol a un dron que pren imatges aèries a Ajaccio, la capital de la turística illa mediterrània de Còrsega

PEL FORAT DEL PANY

Pollastre a l'Andreïta

Ami que no m'home-natgin, jo tinc els meus drets d'imatge". Així va respondre ahir la televisiva Belén Esteban a la inauguració a Barcelona del *restaurant-museu* que la cadena Berto's Milanesa ha obert en un centre comercial on la gastronomia es combina amb una decoració kitsch embotida de fotos i múltiples referències a la *princesa del poble*, en què, per no faltar, no falta ni l'enyorat tigre Currupipi.

La popular col·laboradora televisiva, que té la seva prò-

pia marca de productes gastronòmics, Sabores de la Esteban, que inclou patates fregides, gaspatxo, salmorejo o cremes de verdures, ja s'ha posat en contacte amb els seus assessors i no descarta mesures legals contra el local, que va obrir les portes amb una irrefusable oferta de "pollastre a l'Andreïta" –les milaneses de la casa– a un euro.

"Tinc el TikTok ple de gent donant-me l'enhonorabona per la milanesa, però jo la milanesa la faig a casa meva, perquè aquest restaurant no és meu", va concloure Esteban.●

PENSEM QUE...

Peralada & friends

Les complicitats que ha teixit el Festival Castell de Peralada al llarg dels últims anys amb artistes de primer ordre del món de l'òpera i la dansa dona fruits en moments crucials en què realment el certamen ho necessita. Ara que per un munt de circumstàncies el seu projecte de nou auditori triga més del previst a arrencar –havia d'estar a punt aquest estiu, però encara no hi ha terminis de l'obra–, s'ha de conformar una edició més amb l'aforament de 250 localitats de l'església del Carme o les 360 del Mirador, una sisena o

cinquena part del que allotjaria el nou pati de butaques segons el que es va dissenyar inicialment. La qüestió és que, tot i sent per a un públic molt reduït, el certamen no es relaxa ni abaixa el nivell artístic de les propostes, començant per l'òpera de nova creació, els espectacles amb segell propi o l'aposta insubornable per les grans veus –Piotr Beczala, Sonya Yoncheva o Anna Pirozzi– i per estrelles com la rutilant Yuja Wang o la companyia de dansa de Carlos Acosta. La majoria es mostren disposats a adaptar-se a les circumstàncies, en espera de temps millors.●

ÍNDEX

INTERNACIONAL	3
POLÍTICA	7
OPINIÓ	14
SOCIETAT	18
NECROLÒGIQUES	22
VIURE	23
CULTURA	33
ESPORTS	37
ECONOMIA	41